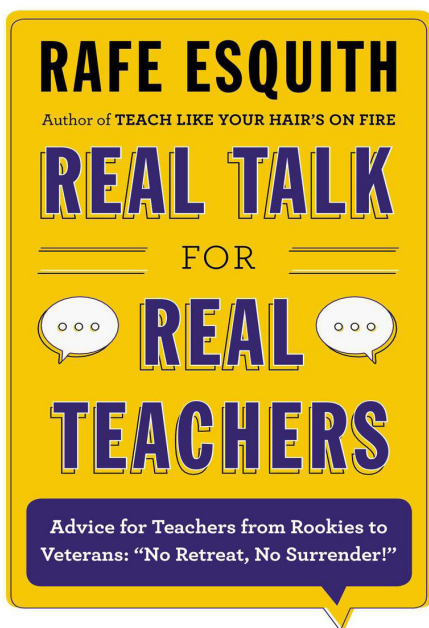

STVARNI RAZGOVOR ZA PRAVE UČITELJE

Rafe Esquith: *Real Talk for Real Teachers: Advice for Teachers from Rookies to Veterans: „No Retreat, No Surrender!“*, New York, USA, Viking, 2013.

Knjiga *Stvarni razgovor za prave učitelje* namijenjena je svim učiteljima, profesorima i studentima učiteljskih i nastavničkih studija.

Autor Rafe Esquith trideset i osam je godina učitelj razredne nastave u osnovnoj školi *Hobart* u Los Angelesu. Proglašen je najboljim učiteljem razredne nastave u SAD-u. Jedini je učitelj koji je nagrađen predsjednikovom Nacionalnom medaljom za umjetnost, a osim te nagrade dobio je i niz drugih te gostovao u različitim časopisima i emisijama. Autor je niza knjiga, od kojih su najpoznatije *Teach Like Your Hair's on Fire*, *There Are No Shortcuts* te *Lighting Their Fires: Raising Extraordinary Children in a Mixed-up*,

Muddled-up, Shook-up World koje su omiljene među učiteljima jer kroz nekonvencionalni smisao za humor i poučne izreke daje savjete svojim sadašnjim i budućim kolegama.

Knjiga sadrži prolog, tri cjeline, dvadeset i pet poglavlja, epilog i dva dodatka. Na kraju svakog poglavlja autor nudi prosječno desetak savjeta za razmatranje. U prologu pod nazivom „Sikstinska kapela i kuhinja moje supruge“ autor se uspoređuje s Michelangelom koji je nakon dvadeset i tri godine rada dovršio strop Sikstinske kapele i ostao umjetnik, baš kao i on koji je i nakon tridesetak godina ostao učitelj u razredu. Kao što se i danas promatraju Michelangove slike, tako i učitelj može promatrati životne slike učenika. Autor ne osuđuje one učitelje koji nisu predani i koji su nakon nekog vremena napustili učionicu, no naglašava kako dugogodišnje iskustvo i profesionalna zrelost može promijeniti živote djece i doći do one djece koja su na početku rada bila izvan dosega. Smatra se sretnim čovjekom jer je prisutan u sretnim trenucima mladih ljudi koji otkrivaju najbolje u sebi u učionici pedeset i šest. S druge, privatne, strane također je sretan, no željenu novu kuhinju njegova žena bi mogla dobiti tek za četristo i sedamdeset godina rada u školi. Autor smatra da bi ova knjiga trebala inspirirati mlade učitelje kako se naučiti nositi s nemogućim situacijama, a istovremeno hvali „herojske veterane“ koji su i dalje u učionicama unatoč nepravednom društvenom tretmanu.

Prva cjelina pod nazivom *Davna vremena* broji jedanaest poglavlja. U poglavlju o „Pustinjskom predjelu“ autor

objašnjava kako mu često dolaze mladi učitelji i ispituju što je posebno važno znati da bi bili dobri učitelji. Autor im odgovara da mu je iskreno drago što su odabrali taj poziv i da pretpostavlja da oni puno toga znaju. Mladi će se učitelji znati izvrsno pripremiti za nastavu i bit će predani u poslu, no jednostavno moraju se pomiriti s činjenicom da će biti teških dana unatoč njihovom znanju, predanosti, fleksibilnosti, pozitivizmu i izvrsno pripremljenim nastavnim planovima i metodama poučavanja. Potrebno je znati prihvatiti da postoje loši dani, no da zbog toga niste loš učitelj. Autor navodi niz primjera konfliktnih situacija s učenicima, roditeljima te gradskim i državnim vlastima koji su utjecali na postojanje loših dana. Također, učitelji su za autora najbolja vrsta ljudi, brižni i osjetljivi, te savjetuje mladim učiteljima da se slobodno povjere iskusnijim kolegama koji će im svojim savjetima pomoći izgraditi svoj stil, no neka izbjegavaju kolege koji imaju loš stav prema poučavanju, ravnatelju, učenicima i drugim učiteljima. Loši su dani neizbježni, stoga je potrebno zagrliti svoje pogreške i s godinama će postati izvrsni učitelji. U poglavlju „Krenimo redom“ autor spominje učitelje koje često zanima kako prvi dan u školi učiniti čarobnim, no autor naglašava da on mora biti kao i svaki dan u kojem se uvodi učenike u neku novu temu. Bitna je dosljednost od prvog dana u učionici. Prvi dan uspoređuje s obrokom koji će biti poslužen svaki dan, tijekom cijele godine. U prvim danima potrebno je stvoriti red, načela i pravila. Ističe primjer pravila: naša misija – bilo bi lijepo naporno raditi; moto – ne postoje prečaci; bit ćemo poštteni i samoinicijativni; preuzet ćemo odgovornost za svoje postupke; bit ćemo svjesni vremena i prostora; nikad se nećemo bojati postavljati pitanja;

shvatit ćemo važnost prezentacije; bit ćemo organizirani i skromni. U sljedećim poglavljima autor navodi niz situacija, primjera i savjeta kako bi se učitelji u njima trebali ponašati. Naglašava se smirenost, humor i učenje na vlastitim pogreškama kojih će uvijek biti, no bitno ih je spoznati i ne ponavljati iste pogreške. Također, najčešće je postavljano pitanje kako kontrolirati učenike, no autor naglašava da se učenici ne mogu kontrolirati, već ih je potrebno poučavati kako da se samokontroliraju. U poglavlju „Pitanje ravnoteže“ naglašava se važnost domaćih zadaća koje trebaju biti umjerene i različite za pojedine učenike. Sva poglavlja prve cjeline bave se pedagoškim pristupom učitelja i naglašavanjem važnosti odgoja, osvješćivanjem učitelja o nezaobilaznim čimbenicima (obitelj, društvo, ekonomska situacija) koji utječu na učenika i pružanjem pomoći učenicima u svim situacijama, pa i neovisnima o samom nastavnom gradivu. Najvažnije je nastavno gradivo povezivati sa stvarnim životom i u svakoj nastavnoj jedinici pronaći primjenjivost za budući život.

Druga cjelina pod nazivom *Odrastanje* broji jedanaest poglavlja. Autor navodi primjere učenika u kojima se uočava njihova različitost. Naime, neki učenici su prema autoru dar Boga, dolaze redovito u školu, sudjeluju u raspravama, odrađuju sve svoje obveze i slično, dok neki učenici mrze školu i samog učitelja, ne odrađuju svoje obveze, a s treće strane su učenici koji svoje obveze odrađuju, no mirni su i tihi i ne uključuju se samovoljno u aktivnosti. Potrebni su različiti pristupi prema različitim učenicima i učitelji nikada ne smiju odustati jer će učenici jednog dana ipak shvatiti da je njihovu učitelju stalo do njih, jer često učitelji vjeruju u učenike koji sami sebi ne vjeruju. Potrebno je poštivati

svakog učenika i njihov izbor metoda rada, izvannastavnih i izvanškolskih aktivnosti. Učenici prepoznaju učitelje kojima je stalo do njih, stoga je potrebno stvarati prisan odnos u kojemu će učitelj ponekad biti i prva osoba kojoj će se učenik povjeriti i takvog učitelja učenici će zapamtiti i nakon završetka škole. Konzultacijama s iskusnijim učiteljima lakše će se prebroditi teške situacije, a učiteljski poziv bit će kontinuirano zanimljiv ako se tijekom svake školske godine uvode novosti u redovnu nastavu i osmišljavaju novi projekti i izvannastavne aktivnosti, zanimljivi učenicima i učiteljima. Treća cjelina pod nazivom *Master Class* broji tri poglavlja u kojima govori da nije sramotno biti u razredu tridesetak godina jer su iskusniji učitelji sigurno i najbolji učitelji. Učenicima će učitelj snažno utjecati na život jer će ih pripremiti za život. Najbolji razred nije onaj u kojemu učitelj priča, već onaj u kojemu učenici rade, učenici ne trebaju pisati test o Hamletu, već glumiti u predstavi o Hamletu, ne trebaju učiti

povijest, već živjeti i formirati povijest. Danas učenici trebaju učitelja više nego ikada, stoga učitelji trebaju ostati snažni, jer učiteljevi koraci k uspjehu nisu poput onih do Mount Everesta, već su poput stepenica do neba.

U epilogu „Nema povlačenja, nema predaje!“ autor sumira važnost učiteljeva poziva i naglašava da vrijedi uložiti napore jer zbog učitelja učenici imaju bolji život.

U prvom dodatku autor na zahtjev mnogih učitelja detaljno objašnjava kako izgleda jedan produktivan dan učitelja, dok u drugom dodatku prikazuje mjesečne planove pripremanja Shakespearove produkcije u osnovnoj školi Hobart.

Knjiga daje cjelovit uvid u važnost učiteljeva zanimanja i poziva. Autor je dao izniman doprinos pedagogiji jer je naglasio važnost odgoja tijekom školovanja te je uz niz primjera i savjeta omogućio svima koji se bave ili će se baviti odgojem i obrazovanjem da budu bolji te da pozitivno utječu na živote učenika.

Maja Brust Nemet, asistentica
Učiteljski fakultet u Osijeku